

Antreprenoriatul românesc după 30 de ani: o creștere impresionantă, dar cu provocări rămase

Începând cu 1994, România a înregistrat o creștere semnificativă în ceea ce privește numărul de firme. Dacă la acea vreme existau puțin peste 300.000 de companii, astăzi numărul acestora a depășit 800.000, conform unui studiu realizat de ING Bank România. Această evoluție a fost însoțită de o creștere remarcabilă a Produsului Intern Brut, care a crescut de aproape 13 ori. Cu toate acestea, succesul nu a fost uniform distribuit pe întreaga hartă a țării.

În primii 30 de ani după 1990, activitatea antreprenorială era concentrată în mare parte în Municipiul București și alte patru județe precum Timiș, Cluj, Iași și Bihor. Aceste zone au fost considerate locuri de referință pentru dezvoltarea afacerilor. De exemplu, între 30% și 40% din afacerile noi înființate până în 2021 proveneau din capitală și din aceste județe. Cu toate acestea, începând cu anul 2022, pentru prima dată în ultimii 30 de ani, ponderea celor mai mari cinci județe a depășit 40%, ceea ce a marcat o concentrare semnificativă a noilor afaceri în aceste regiuni deja consacrate.

În acest context, Cluj-Napoca, Constanța, Brașov și Timișoara au continuat să joace un rol stabil, dar nu dominant. Fiecare dintre acestea contribuind anual cu aproximativ 2-4% din totalul afacerilor noi înființate, ceea ce sugerează o activitate antreprenorială constantă, dar nu extrem de diversificată, comparativ cu alte localități din țară.

Un aspect pozitiv remarcat în studiul ING este schimbarea distribuției avuției, care a evoluat de-a lungul decadelor. La începutul anilor '90, majoritatea afacerilor se înregistrau în mediul urban, în special în București. Astăzi, însă, 32% dintre afaceri sunt situate în mediul rural, ceea ce

demonstrează un interes tot mai mare pentru antreprenoriatul rural. Totuși, mediul urban continuă să fie centrul economic dominant, cu 68% dintre afaceri concentrate în orașe și municipii, dintre care aproape 19% doar în Capitală.

Cu toate acestea, antreprenoriatul rural rămâne o zonă cu mult potențial neexploatat. În ciuda unei creșteri similare a veniturilor afacerilor din mediul urban și rural din 2008 până în prezent, profitabilitatea a fost mai mare în mediul urban. Între 2021 și 2023, în timp ce veniturile totale au crescut cu 60% în ambele medii, profitul în rural a avansat cu doar 39%, în timp ce în urban a crescut cu 57%. Aceasta indică faptul că, deși există o dezvoltare semnificativă în mediul rural, există încă provocări majore în generarea de profituri consistente în această zonă.

Deși România a înregistrat un progres semnificativ în ultimii 30 de ani în ceea ce privește antreprenoriatul, cu o expansiune remarcabilă a numărului de firme și o diversificare a locațiilor de afaceri, există încă provocări semnificative de abordat. Creșterea în mediul rural este încurajatoare, dar necesită investiții suplimentare pentru a ajunge la nivelul de profitabilitate al mediului urban. Totodată, concentrarea antreprenoriatului în anumite județe subliniază necesitatea unui echilibru mai mare în distribuirea oportunităților economice la nivel național.

Deși România a înregistrat o dublare semnificativă a numărului de afaceri în ultimele trei decenii, când acesta a trecut de la aproximativ 300.000 în 1994 la peste 800.000 în prezent, atunci când comparăm aceste cifre cu cele ale altor țări din Uniunea Europeană, performanța națională nu mai pare atât de remarcabilă. Conform datelor Băncii Naționale a României (BNR), țara noastră se află printre cele cu cele mai slabe performanțe în privința numărului de companii raportat la 1000 de locuitori. În timp ce media europeană este de 84 de firme la 1000 de locuitori, România se situează mult sub această valoare, cu doar 52 de firme la 1000 de locuitori. De asemenea, suntem depășiți de țări precum Bulgaria (60 de firme/1000 de locuitori) și la mare distanță de liderii europeni, cum ar fi Portugalia, care înregistrează 128 de companii la 1000 de locuitori.

Datele pentru anul 2023 indică faptul că 24% dintre afacerile din România înregistrează o marjă netă a profitului negativă, ceea ce semnaleză o vulnerabilitate economică semnificativă, întrucât cheltuielile depășesc veniturile. Totuși, în comparație cu 2009, când peste 35% dintre afaceri se aflau în risc financiar, situația s-a îmbunătățit semnificativ, iar în prezent doar între 18% și 28% dintre afaceri sunt în această situație, ceea ce sugerează o stabilizare economică generală.

În plus, există diferențe mari între mediul urban și cel rural. În timp ce majoritatea firmelor profitabile sunt concentrate în mediul urban, zona rurală întâmpină dificultăți considerabile în atragerea de investiții și în dezvoltarea unor afaceri sustenabile, având o capacitate limitată de a genera profituri mari. Astfel, în ciuda faptului că numărul afacerilor a crescut și în zonele rurale, acestea se confruntă cu provocări semnificative în obținerea unor rezultate financiare solide.

România a înregistrat un progres semnificativ în ultimii 30 de ani în ceea ce privește antreprenoriatul, cu o expansiune remarcabilă a numărului de firme și o diversificare a locațiilor de afaceri, totuși există încă provocări semnificative de abordat. Creșterea în mediul rural este încurajatoare, dar necesită investiții suplimentare pentru a ajunge la nivelul de profitabilitate al mediului urban. Totodată, concentrarea antreprenoriatului în anumite județe subliniază necesitatea unui echilibru mai mare în distribuirea oportunităților economice la nivel național.